

SJU FAMILJER,
EN SLÄKTKRÖNIKA

1862–1971

HÅKAN FRANKLIN

Inledning

FAMILJEN, den grund som samhällsorganisationen vilar på. Familjen, den begränsning som varje individ måste frigöra sig från för att finna sig själv. Familjen, den skola där vi tidigt lär oss en strategi för kommunikation, konfliktlösning och konsten att älska.

Jag tänker först och främst på min familj. Jag måste först höra med min familj. Så gör vi inte i vår familj. Min hopplösa dysfunktionella familj. Hur kan du göra så mot din egen familj? Tänk någon gång på oss andra i familjen. Nu vill jag hem till min familj.

Efter min mamma Mariannes död och uppdelningen av hemmet på Bergviksvägen 59 i Bromma hamnade det som kan kallas familjearkivet hos mig på Älgvägen i Säter. Jag lever i en så kallad bonusfamilj. Ett uttryck som försöker ge legitimitet åt familjer som gjort omtag efter separationer. När jag går igenom familjearkivet från Bergviksvägen hittar jag inga bonusfamiljer av den typen. Omtag med familjebildning förekom också förr och i min släkt. Då sa man inte bonusfamilj utan styvfamilj. Inte bonusbarn, utan styvbarn eller oäktingar. Separationerna var oftast inte styrda av människorna själva utan av döden. Det var livsfarligt att vara framför allt oäkting. Jag kan se att i min släkt var dödligheten i unga år förfärande hög bland oäkta barn dvs barn födda utanför äktenskapet men också bland styvbarn. Det finns dock undantag. Det tydligaste exemplet på att det också kan gå bra är min farmors mor Botilda, som först miste sin mamma och fick en styvmamma och sedan miste sin pappa och fick även en styvpappa. Den familjen lyckades, trots alla sorger, skapa goda förutsättningar för sina barn och styvbarn.

Jag pratade med en kusin om hur man kan göra släktens historia och gamla fotografier tillgängliga för barn och barnbarn på ett sätt så att det lockar till läsning. Han föreslog en berättelse utifrån familjerna och att börja i nutid och gå bakåt i tiden i stället för tvärtom. Så är denna skrift uppbyggd och familjeberättelserna illustreras med fotografier ur familjearkivet. I familjearkivet från Bergviksvägen finns också kassetband med intervjuer med min mormor och min pappas barnflicka Olga. De intervjuerna har hjälpt till att skapa dessa familjeberättelser.

Den första familjeberättelsen utgår från mina egna upplevelser och är

naturligtvis starkt färgad av mitt eget perspektiv. Familjeberättelserna från generationen före min barndomsfamilj grundar sig också på egna upplevelser, men också på vad jag och mina syskon hört berättas. Familjeberättelserna före mina föräldrars barndomsfamiljer blir mer en redogörelse för vad jag funnit i kyrkböcker, men också från berättelser som jag hört av föräldrar och släktingar.

När jag skrivit berättelserna har min respekt och min sympati med mina förfäder vuxit. Känslan av släktskap och sammanhang har drabbat mig och ofta försatt mig i emotionella tillstånd. Jag har gråtit och häpnat och ibland känt igen mig i personer som förekommer i berättelserna. Jag har funnit att drag hos personer som stuckit ut, lever vidare bland mina syskon, mina barn och barnbarn. Vi gör nog större avtryck i familjehistorien än vad vi någonsin själva kan tänka oss. Eftersom barn tar till sig så mycket och präglas så starkt av sin uppväxtfamilj blir min slutsats:

Det man gör med ett barn och det man säger till ett barn formar en vuxen som bär med sig det gjorda och det sagda resten av livet.

